

Nourish the Roots, and the Branches Will Grow

By Elder Dieter F. Uchtdorf
Of the Quorum of the Twelve Apostles

Tápláljátok a gyökereket, és növekedni fognak az ágak

Dieter F. Uchtdorf elder
a Tizenkét Apostol Kvórumából

October 2024 general conference

The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

*Bizonyságotok ágai erőt merítenek majd a Meny-
nyei Atyába és az Ő Szeretett Fiába vetett, egyre
mélyülő hitetekből.*

An Old Chapel in Zwickau

The year 2024 is something of a milestone year for me. It marks 75 years since I was baptized and confirmed a member of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints in Zwickau, Germany.

My membership in the Church of Jesus Christ is precious to me. To be counted among God's covenant people, with you, my brothers and sisters, is one of the greatest honors of my life.

When I think about my personal journey of discipleship, my mind often goes back to an old villa in Zwickau, where I have cherished memories of attending sacrament meetings of the Church of Jesus Christ as a child. It is there where the seedling of my testimony received its earliest nourishing.

This chapel had an old air-driven organ. Every Sunday a young man was assigned to push up and down the sturdy lever operating the bellows to make the organ work. I sometimes had the great privilege of assisting in this important task.

While the congregation sang our beloved hymns, I pumped with all my strength so the organ would not run out of wind. From the bellows operator seat, I had a great view of some stunning stained-glass windows, one depicting the Savior Jesus Christ and another portraying

Egy régi kápolna Zwickauban

A 2024-es év afféle mérföldkő számomra. Azt jelöli, hogy 75 éve kereszteltek meg és konfirmáltak Az Utolsó Napi Szentek Jézus Krisztus Egyháza tagjává Németországban, Zwickauban.

Becsés számomra a tagságom Jézus Krisztus egyházában. Életem egyik legnagyobb megtisztetése, hogy Isten szövetséges népéhez számlálathatok, veletek együtt, fivérem és nővérem.

Amikor a tanítványságom személyes utazására gondolok, a gondolataim gyakran visszatérnek egy régi zwickau villához, ahonnan nagy becsben tartott emlékeket őrzök arról, amikor gyermekként részt vettem Jézus Krisztus egyháza úrvacsorai gyűlésein. Bizonyságom „facsemetéje” ott részesült a legkorábbi táplálásában.

Ennek a kápolnának volt egy régi, fújtatóval ellátott orgonája. Minden vasárnap valamelyik fiatal férfit bízták meg azzal, hogy a fújtatót működtető méretes kart felhúzza és lenyomva üzemeltesse az orgonát. Időnként abban a nagyszerű kiváltságban volt részem, hogy én segíthettem ebben a fontos feladatban.

Miközben a gyülekezet a szeretett himnuszainkat énekelte, én minden erőmmel pumpáltam, hogy az orgona ki ne fogyjon a levegőből. A fújtatófiú székéből nagyszerűen ráláttam néhány káprázatos ólomüveg ablakra: az egyik a Szabadító Jézus Krisztust ábrázolta, a másik pedig Joseph

Joseph Smith in the Sacred Grove.

I can still remember the sacred feelings I had as I looked at those sunlit windows while listening to the testimonies of the Saints and singing the hymns of Zion.

In that holy place, the Spirit of God bore witness to my mind and heart that it was true: Jesus Christ is the Savior of the world. This is His Church. The Prophet Joseph Smith saw God the Father and Jesus Christ and heard Their voices.

Earlier this year, while on assignment in Europe, I had the opportunity to return to Zwickau. Sadly, that beloved old chapel isn't there anymore. It was torn down many years ago to make room for a large apartment building.

What Is Eternal, and What Is Not?

I admit that it's sad to know that this beloved building from my childhood is now just a memory. It was a sacred building to me. But it was just a building.

By contrast, the spiritual witness I gained from the Holy Ghost those many years ago has not passed away. In fact, it has grown stronger. The things I learned in my youth about the fundamental principles of the gospel of Jesus Christ have been my firm foundation throughout my life. The covenant connection I forged with my Heavenly Father and His Beloved Son has stayed with me—long after the Zwickauchapel was dismantled and the stained-glass windows were lost.

“Heaven and earth shall pass away,” Jesus said, “but my words shall not pass away.”

“The mountains shall depart, and the hills be removed; but my kindness shall not depart from thee, neither shall the covenant of my peace be removed, saith the Lord.”

One of the most important things we can learn in this life is the difference between what is eternal and what is not. Once we understand that, everything changes—our relationships, the choices we make, the way we treat people.

Knowing what is eternal and what is not is key to growing a testimony of Jesus Christ and His Church.

Don't Mistake the Branches for the Roots

The restored gospel of Jesus Christ, as the Prophet Joseph Smith taught, “embrace[s] all,

Smitht mutatta a Szent Ligetben.

Még mindig emlékszem, milyen szentséges érzéseim voltak, miközben a szentek bizonyosságát hallgatva és Sion himnuszait énekelve azokat a napfényben fürdő ablakokat néztem.

Azon a szent helyen Isten Lelke tanúságot tett az elmémnek és a szívemnek arról, hogy ez igaz: Jézus Krisztus a világ Szabadítója. Ez az Ő egyháza. Joseph Smith próféta látta az Atyaistent és Jézus Krisztust, és hallotta a hangjukat.

Idén egy Európába szólító megbízás során alkalmam adódott visszatérni Zwickaubá. Szomorú, de ez a szeretett régi kápolna már nincs meg. Sok évvel ezelőtt lebontották, hogy helyet csináljanak egy nagy társasháznak.

Mi örökkévaló, és mi nem az?

Bevallom, szomorú az a tudat, hogy gyermekkorom e szeretett épülete ma már csak emlék. Szentséges épület volt számomra. De csak egy épület volt.

Ezzel szemben viszont nem múlt el az a lelki tanúság, amelyet oly sok évvel ezelőtt a Szentlélektől kaptam. Sőt, erősebb lett. Mindaz, amit fiatalon tanultam Jézus Krisztus evangéliumának az alapvető tanításairól, egész életemben a szilárd alapom volt. Az a szövetséges kapcsolat, melyet Mennyei Atyámmal és az Ő Szeretett Fiával kiépítettem, velem maradt – jóval azután is, hogy a zwickauai kápolnát elbontották és az ólomüveg ablakok elvesztek.

„Az ég és a föld elmúlnak – mondta Jézus –, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.”

„[A] hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad.”

Az egyik legfontosabb dolog, amit ebben az életben megtanulhatunk, az a különbség aközött, ami örökkévaló és ami nem az. Amint ezt megértjük, minden megváltozik: a kapcsolataink, a meghozott döntéseink, a bánásmódunk az emberekkel.

A Jézus Krisztusról és az Ő egyházáról való bizonyosság növeléséhez kulcsfontosságú tudni, hogy mi örökkévaló és mi nem.

Ne keverjétek össze az ágakat a gyökerekkel!

Amint azt Joseph Smith próféta tanította, Jézus Krisztus visszaállított evangéliuma „elfo-

and every item of truth.” But that doesn’t mean that all truth is of equal value. Some truths are core, essential, at the root of our faith. Others are appendages or branches—valuable, but only when they are connected to the fundamentals.

The Prophet Joseph also said, “The fundamental principles of our religion are the testimony of the Apostles and Prophets, concerning Jesus Christ, that He died, was buried, and rose again the third day, and ascended into heaven; and all other things which pertain to our religion are only appendages to it.”

In other words, Jesus Christ and His atoning sacrifice are the root of our testimony. All other things are branches.

This is not to say that the branches are unimportant. A tree needs branches. But as the Savior told His disciples, “The branch cannot bear fruit of itself, except it abide in the vine.” Without a connection to the Savior, to the nourishment found in the roots, a branch withers and dies.

When it comes to nourishing our testimonies of Jesus Christ, I wonder if we sometimes mistake the branches for the roots. This was the mistake Jesus observed in the Pharisees of His day. They paid so much attention to the relatively minor details of the law that they ended up neglecting what the Savior called “the weightier matters”—fundamental principles like “justice and mercy and faith.”

If you want to nourish a tree, you don’t splash water on the branches. You water the roots. Similarly, if you want the branches of your testimony to grow and bear fruit, nourish the roots. If you are uncertain about a particular doctrine or practice or element of Church history, seek clarity with faith in Jesus Christ. Seek to understand His sacrifice for you, His love for you, His will for you. Follow Him in humility. The branches of your testimony will draw strength from your deepening faith in Heavenly Father and His Beloved Son.

For example, if you want a stronger testimony of the Book of Mormon, focus on its witness of Jesus Christ. Notice how the Book of Mormon

gad[ja] az igazságnak minden egyes elemét”. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden igazság ugyanannyit ér. Bizonyos igazságok alapvetőek, nélkülözhetetlenek, és hitünk gyökeréhez tartoznak. Mások pedig toldalékok avagy ágak – értékesek, de csak akkor, amikor összekapcsolódnak az alapokkal.

Joseph Smith próféta ezt is mondta: „Vallásunk alapvető tanítételei az apostolok és a próféták bizonyossága Jézus Krisztusról; az, hogy Ő meghalt, eltemették, és harmadnap feltámadt, és felemelkedett a mennybe; és a vallásunkra vonatkozó minden más dolog ennek csupán függeléke.”

Más szavakkal: Jézus Krisztus és az Ő engesztelő áldozata a bizonyosságunk gyökeréhez tartozik. Minden egyéb pedig az ága.

Ami nem jelenti azt, hogy az ágak ne lennének fontosak. Egy fának szüksége van ágakra. Ahogy azonban a Szabadító megmondta a tanítványainak, „a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkéen marad”. Ha nincs meg a kapcsolódás a Szabadítóhoz – a gyökerekben található táplálékhoz –, az ág elszárad és elpusztul.

Amikor a Jézus Krisztusról való bizonyosságunk táplálásáról van szó, azon tűnődöm, vajon időnként nem gondoljuk-e gyökereknek az ágakat. Ez volt az a hiba, melyet Jézus megfigyelt a korabeli farizeusoknál. Olyannyira a törvény viszonylag apró részleteire figyeltek, hogy végül elhanyagolták azokat, amik a Szabadító szavai szerint „fontosabb dolgok” – az olyan alapvető tanítételeket, mint „az igazságosságot, az irgalmat és a hitet”.

Ha táplálni szeretnétek egy fát, akkor nem az ágakra locsoljátok a vizet. A gyökereket öntöztitek. Ehhez hasonlóan, ha azt szeretnétek, hogy bizonyosságotok ágai növekedjenek és gyümölcsöt teremjenek, tápláljátok a gyökereket. Ha bizonytalanok vagytok egy adott tant vagy gyakorlatot vagy egyháztörténeti részletet illetően, törekedjetez tisztánlátásra Jézus Krisztusba vetett hittel. Törekedjetez arra, hogy megértsétek az értetek hozott áldozatát, az irántatok táplált szeretetét, a rátok vonatkozó szándékát. Kövessétek Őt alázattal! Bizonyosságotok ágai erőt merítenek majd a Mennyei Atyába és az Ő Szeretett Fiába vetett, egyre mélyülő hitetekből.

Ha például erősebb bizonyosságot szeretnétek a Mormon könyvéről, osszpontosítsatok a Jézus Krisztusról tett tanúságára. Figyeljétek meg,

testifies of Him, what it teaches about Him, and how it invites and inspires you to come unto Him.

If you're seeking a more meaningful experience in Church meetings or in the temple, try looking for the Savior in the sacred ordinances we receive there. Find the Lord in His holy house.

If you ever feel burned out or overwhelmed by your Church calling, try refocusing your service on Jesus Christ. Make it an expression of your love for Him.

Nourish the roots, and the branches will grow. And in time, they will bear fruit.

Rooted and Built Up in Him

Strong faith in Jesus Christ doesn't happen overnight. No, in this mortal world, it's the thorns and thistles of doubt that grow spontaneously. The healthy, fruitful tree of faith requires intentional effort. And a vital part of that effort is making sure we are firmly rooted in Christ.

For example: At first, we may be drawn to the Savior's gospel and Church because we are impressed by the friendly members or by the kind bishop or the clean looks of the chapel. These circumstances are certainly important to grow the Church.

Nevertheless, if the roots of our testimony never grow deeper than that, what will happen when we move to a ward that meets in a less impressive building, with members who aren't so friendly, and the bishop says something that offends us?

Another example: Doesn't it seem reasonable to hope that if we keep the commandments and are sealed in the temple, we will be blessed with a large, happy family with bright, obedient children, all of whom stay active in the Church, serve missions, sing in the ward choir, and volunteer to help clean the meetinghouse every Saturday morning?

I certainly hope that all of us will see this in our lives. But what if it doesn't happen? Will we stay bound to the Savior regardless of circumstances—trusting Him and His timing?

ahogy a Mormon könyve bizonytságot tesz Róla, amit tanít Róla, és ahogy arra hív és ihlet titeket, hogy Őhöz jöjjetek.

Ha tartalmasabb élményre törekedtek az egyházi gyűléseken vagy a templomban, próbáljátok meg a Szabadítót keresni az ott elnyert szent szertartásokban. Találjátok meg az Urat az Ő szent házában!

Ha bármikor úgy érzitek, hogy kiégtek vagy kimerültök az egyházi elhívásokban, próbáljátok ismét Jézus Krisztusra összpontosítani a szolgálatotokat. Tegyétek azt az Iránta való szeretetek kifejezésévé.

Tápláljátok a gyökereket, és növekedni fognak az ágak. Idővel pedig gyümölcsöt fognak teremni.

Meggyökerezvén és tovább épülvén Ő benne

A Jézus Krisztusba vetett erős hit nem jön létre egyik napról a másikra. Nem. Ebben a haldandó világban csak a kétely tövisei és bogáncsai nőnek maguktól. A hit egészséges, gyümölcsöző fája tudatos erőfeszítést igényel. Ezen erőfeszítésnek pedig egy létfontosságú része annak a biztosítása, hogy szilárdan Krisztusban gyökerezzünk.

Például eleinte talán azért vonz minket a Szabadító evangéliuma és egyháza, mert lenyűgöznek minket a barátságos egyháztagok vagy a kedves püspök vagy a kápolna letisztultsága. Ezek a körülmények kétségtelenül fontosak az egyház növekedéséhez.

Mindazonáltal, ha bizonyáságunk gyökerei soha nem terjeszkednek ennél mélyebbre, mi történik, amikor egy kevésbé lenyűgöző épületben gyűlésező egyházközségbe költözünk, olyan egyháztagokkal, akik nem ennyire barátságosak, és a püspök mond valamit, ami sért bennünket?

Másik példa. Ugye, milyen észszerű abban reménykedni, hogy ha betartjuk a parancsokat és egymáshoz pecsételnek minket a templomban, akkor megáldatunk egy nagy, boldog családdal, ragyogó, engedelmes gyermekekkel, akik mindannyian tevékenyek maradnak az egyházban, missziót szolgálnak, énekelnek az egyházközségi kórusban, és önként vállalkoznak rá, hogy minden szombat reggel segítenek kitakarítani a gyülekezeti házat?

Szívből remélem, hogy mindannyian megtapasztaljuk ezt az életünkben. De mi van, ha nem történik meg? Vajon a körülményektől függetlenül is megmaradunk-e a Szabadítóhoz kötve –

We must ask ourselves: Is my testimony based on what I hope to happen in my life? Is it dependent on the actions or attitudes of others? Or is it firmly founded on Jesus Christ, “rooted and built up in him,” regardless of life’s changing circumstances?

Traditions, Habits, and Faith

The Book of Mormon tells of a people who “were strict in observing the ordinances of God.” But then a skeptic named Korihor came along, mocking the Savior’s gospel, calling it the “foolish” and “silly traditions of their fathers.” Korihor led “away the hearts of many, causing them to lift up their heads in their wickedness.” But others he could not deceive, because to them, the gospel of Jesus Christ was much more than a tradition.

Faith is strong when it has deep roots in personal experience, personal commitment to Jesus Christ, independent of what our traditions are or what others may say or do.

Our testimony will be tested and tried. Faith is not faith if never tested. Faith is not strong if never opposed. So don’t despair if you have trials of faith or unanswered questions.

We should not expect to understand everything before we act. That is not faith. As Alma taught, “Faith is not to have a perfect knowledge of things.” If we wait to act until all of our questions are answered, we severely limit the good we can accomplish, and we limit the power of our faith.

Faith is beautiful because it persists even when blessings don’t come as hoped for. We can’t see the future, we don’t know all the answers, but we can trust Jesus Christ as we keep moving forward and upward because He is our Savior and Redeemer.

Faith endures the trials and the uncertainties of life because it is firmly rooted in Christ and His doctrine. Jesus Christ, and our Father in Heaven who sent Him, together constitute the one undeviating, perfectly reliable object of our trust.

A testimony is not something that you build once and it stands forever. It’s more like a tree that you nourish constantly. Planting the word

bízva Őbenne és az Ő időzítésében?

Fel kell tennünk magunknak a kérdést: Vajon a bizonyágom azon alapszik, amiről azt remélem, hogy be fog következni az életemben? Mások cselekedeteitől vagy hozzáállásától függ-e? Vagy pedig szilárdan Jézus Krisztuson alapszik, „meggyökerezvén és tovább épülvén Ő benne”, függetlenül az élet változó körülményeitől?

Hagyományok, szokások és hit

A Mormon könyve beszámol arról a népről, akik „szigorúak voltak Isten szertartásainak betartásában”. Csakhogy aztán jött egy Korihór nevű kételkedő, kigúnyolva a Szabadító evangéliumát, „balgának” és „atyáik ostoba hagyományainak” nevezve azt. Korihór „sokak szívét vezet[t]e félre, azt okozván nekik, hogy fejüket felemelték gonoszságaikban”. Másokat azonban nem tudott megtéveszteni, mert számukra Jézus Krisztus evangéliuma sokkal több volt egy hagyománynál.

A hit akkor erős, amikor mélyen gyökerezik a személyes tapasztalatokban, a Jézus Krisztus iránti személyes elkötelezettségben, függetlenül attól, hogy mik a hagyományaink, illetve mit mondanak vagy tesznek mások.

Bizonyágunk próbára fog tételni. A hit nem hit, ha soha nem tételik próbára. A hit nem erős, ha soha nem tapasztal ellenállást. Ne csüggedjete hát, ha a hitetek próbatételeit tapasztaljátok vagy megválaszolatlan kérdéseitek vannak!

Ne számítsunk arra, hogy mindent megértünk, mielőtt cselekednénk! Az nem hit. Amint azt Alma tanította, „a hit nem a dolgok tökéletes ismerete”. Ha addig várunk a cselekvéssel, amíg minden kérdésünkre választ nem kapunk, akkor súlyosan korlátozzuk az általunk megvalósítható jót, és korlátozzuk a hitünk hatalmát.

A hit azért gyönyörű, mert akkor is állhatatos, amikor az áldások nem a remélt módon érkeznek. Nem látjuk a jövőt, nem ismerjük az összes választ, de bízhatunk Jézus Krisztusban, miközben tovább haladunk előre és felfelé, mert Ő a mi Szabadítónk és Megváltónk.

A hit elviseli az élet próbatételeit és bizonytalanságait, mert szilárdan Krisztusban és az Ő tanában gyökerezik. Jézus Krisztus, valamint Mennyei Atyánk, aki elküldte Őt, együtt alkotják a bizalmunk eltéríthetetlen, tökéletesen megbízható tárgyát.

A bizonyág nem olyasmi, amit egyszer felépítetek, és aztán örökké tart. Inkább olyan, mint egy fa, amelyet állandóan tápláltok. Isten

of God in your heart is only the first step. Once your testimony starts to grow, then the real work begins! That's when you "nourish it with great care, that it may get root, that it may grow up, and bring forth fruit." It takes "great diligence" and "patience with the word." But the Lord's promises are sure: "Ye shall reap the rewards of your faith, and your diligence, and patience, and long-suffering, waiting for the tree to bring forth fruit unto you."

My dear brothers and sisters, my dear friends, there's a part of me that misses the old Zwickau chapel and its stained-glass windows. But over the past 75 years, Jesus Christ has led me on a journey through life that is more thrilling than I could ever have imagined. He has comforted me in my afflictions, helped me to recognize my weaknesses, healed my spiritual wounds, and nourished me in my growing faith.

It is my sincere prayer and blessing that we will constantly nourish the roots of our faith in the Savior, in His doctrine, and in His Church. Of this I testify in the sacred name of our Savior, our Redeemer, our Master—in the name of Jesus Christ, amen.

szavának a szívetekbe ültetése csak az első lépés. Amint a bizonyságotok növekedni kezd, akkor kezdődik a valódi munka! Ekkor jön az, amikor „táplálj[áto]k nagy gonddal, hogy gyökeret verjen, hogy felnőjön, és gyümölcsöt hozzon”. Kell hozzá „nagy szorgalom...” és a „türelmetek... az ige iránt”. Ám az Úr ígéretei biztosak: „[L]eart-játok majd hitetek és szorgalmatok és türelmetek és hosszútűrésetek jutalmát, várván, hogy a fa gyümölcsöt hozzon nektek.”

Kedves fivéreim és nővéreim! Drága barátaim! Az énem egy részének hiányzik a régi zwickaui kápolna és az ólomüveg ablakai. Ám az elmúlt 75 év során Jézus Krisztus olyan utazásra vezetett engem az életen át, amely sokkal izgalmasabb, mint azt valaha is el tudtam volna képzelni. Megvigasztalt a megpróbáltatásaimban, segített felismernem a gyengeségeimet, meggyógyította a lelki sebeimet, és táplált a növekvő hitemben.

Öszinte imám és áldásom az, hogy folyamatosan táplálni fogjuk a Szabadítóba, az Ő tanába és az Ő egyházába vetett hitünk gyökereit. Erről teszek bizonysgot Jézus Krisztus, a mi Szabadítónk, a mi Megváltónk, a mi Mesterünk szent nevében – Jézus Krisztus nevében, ámen.